

ZILOT ROMÂNUL, *Opere complete*, ediție îngrijită, studiu introductiv, note, comentarii și indice de Marcel-Dumitru Ciucă, Editura Minerva, București, 1996, 432 p.

Editura Minerva publică în seria *Restitutio* scrierile cronicarului Zilot Românul. Autorul ediției își propune să lămurească numeroasele incertitudini privind viața celui pe care îl consideră ultimul cronicar (există incertitudine și în privința numelui său real) și să adune, într-o ediție critică, materialul rămas de la acesta – publicat sau inedit.

Avându-l înaintaș într-o atitudine critică doar pe Gr. Tocilescu (cel care, de altfel, aflase numele autorului, ajungând să o cunoască pe soția acestuia), Marcel-Dumitru Ciucă adună un mare număr de documente dintre cele mai diverse – scrisori, acte de vânzare, dosare de judecătorie, catagrafii, manuscrise care îl ajută să facă câteva afirmații în premieră. Astfel, el stabilește, pe bază documentară și în urma unor repetate confruntări, numele cronicarului (Ștefan Fănuță), locul și datele nașterii și ale morții (București, ~ 27 decembrie, 1787 – 12 noiembrie, 1853), diferitele funcții pe care le-a ocupat, perioadele corespunzătoare, ordinele de numire în funcție și câteva din actele semnate „serdarul Fănuță”. Autorul ediției a cules, pe cât i-a stat în putință, date despre familia lui Zilot – cele trei soții, tatăl, surorile, cumnații, nepoții, copiii. Un moment important al biografiei îl constituie relațiile sale cu domnitorii epocii (prima jumătate a secolului al XIX-lea) și poziția sa în timpul revoluției de la 1848. Chiar dacă rămân nesigure câteva aspecte (semnalate ca atare), trebuie să remarcăm dăruirea și stăruința cu care Marcel-Dumitru Ciucă a lucrat la configurarea personalității lui Zilot Românul, prin descoperirea atâtor documente inedite.

În ceea ce privește opera cronicarului, o mare parte din aceasta era publicată din a doua jumătate a secolului al XIX-lea de B.P.Hasdeu, în 1882–1883 (*Înainte de Tudor Vladimirescu. O cronică inedită dintre anii 1800–1821, scrisă în versuri și proză sub pseudonimul de Zilot Românul și păstrată în Biblioteca Arhivelor Statului*, în „Columna lui Traian”) și de Gr. Tocilescu, în 1885 (*Scrierile inedite ale lui Zilot Românul, Din scrierile lui Zilot Românul*). Pe lângă opera cunoscută, care cuprinde cronici rimate sau în proză (perioada 1796–1823) și câteva poezii (închinare câte unui binefăcător sau câte unui eveniment), volumul de față cuprinde și un capitol cu material inedit – poezii ocazionale, grupate de editor sub titlul *Stihuri și însemnări*.

Volumul, pe lângă textele propriu-zise, cuprinde un studiu introductiv, un corp de note, comentarii, variante, glosar, bibliografie generală, indice și câteva fotocopii.

Cu un aparat critic voluminos, aducând precizările necesare în ceea ce privește viața și opera cronicarului, credem că acest volum constituie ediția definitivă a operei lui Zilot Românul.

Cristina Bârsan

DAN HORIA MAZILU, *Introducere în opera lui Dosoftei*, București, Editura Minerva, 1997, 230 p.

Aceeași editură publică, în seria *Introducere în opera lui...*, un volum dedicat lui Dosoftei. Structura cărții este limpede: biografia (Acest Dosoftei mitropolit: „Era de neam mazâl”, „O scară urcată cu

RITL, XLV, 1997, nr. 3–4, p. 327–341, București